

PÕHJA-SAKALA VALLAVOLIKOGU REVISJONIKOMISJON

REVISJONIKOMISJONI AKT nr 1

Suure-Jaani lasteaia Sipsik Kõidama (Traksik) tegutsemiskoha võimaliku sulgemise ja rühmade ümberpaigutamisega seotud tegevuste hindamine

kuupäev digitaallkirjas

I Menetluse alus ja revisjonikomisjoni pädevus

1.1 Põhja-Sakala Vallavolikogu (edaspidi volikogu) revisjonikomisjon tegutseb kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõike 3 punkti 1 alusel, mille kohaselt on revisjonikomisjonil õigus kontrollida ja hinnata vallavalitsuse ning valla hallatavate asutuste tegevuse seaduslikkust, otstarbekust ja tulemuslikkust.

1.2 Revisjonikomisjon ei otsusta alusharidusteenuse sulgemist ega ümberkorraldamist sisuliselt, vaid hindab otsuste kujunemise protsessi, sealhulgas:

- 1.2.1 pädevuse järgimist;
- 1.2.2 menetlusnõuete täitmist;
- 1.2.3 otsuste põhjendatust ja andmete tuginemist.

II. Menetluse algatamine

2.1 Revisjonimenetlus algatati lapsevanem Pille-Riin Sepa 22.01.2026 esitatud avalduse alusel.

2.2 Avalduses juhiti tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- 2.2.1 Suure-Jaani lasteaia Sipsik Kõidama tegutsemiskoha sulgemise kohta puudub volikogu otsus;
- 2.2.2 samal ajal on avalikkusele, töötajatele ja lapsevanematele edastatud teavet tegevuse lõppemise ja töötajate võimaliku koondamise kohta.

2.3 Avalduses paluti hinnata, kas Kõidama tegutsemiskoha sulgemisega seotud tegevused on olnud seaduslikud, lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõike 3 punktist 1.

III. Faktilised asjaolud

3.1 Suure-Jaani lasteaed Sipsik on Põhja-Sakala Vallavalitsuse (edaspidi vallavalitsus) hallatav asutus, mille asutamise, ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustab volikogu (Suure-Jaani lasteaia Sipsik põhimäärus § 2 lõige 1).

3.2 Alusharidusseaduse § 16 lõike 2 kohaselt sätestatakse lasteaia asukoht ja tegevuskohad lasteaia põhimääruses ning põhimääruse kehtestab ja seda muudab lasteaia pidaja. Suure-Jaani lasteaia Sipsik puhul on lasteaia pidajaks Põhja-Sakala vald, kelle nimel kehtestab ja muudab lasteaia põhimäärust volikogu.

3.3 Suure-Jaani lasteaed Sipsik tegutseb mitmes tegevuskohas, sealhulgas Kõidama (Traksik) tegutsemiskohas.

3.4 Volikogu ei ole delegeerinud lasteaia põhimääruse muutmise pädevust vallavalitsusele ning volikogu ei ole teinud otsust, millega oleks muudetud Suure-Jaani lasteaia Sipsik põhimäärust või eemaldatud sealt Kõidama (Traksik) tegutsemiskoht;

3.5 Volikogu ei ole teinud otsust Suure-Jaani lasteaia Sipsik ümberkorraldamiseks ega otsust Kõidama (Traksik) tegutsemiskoha sulgemiseks, ümberpaigutamiseks või tegevuse lõpetamiseks. Samuti ei ole volikogu otsustanud muuta lasteaia põhimäärust selliselt, et Kõidama tegutsemiskoht sealt eemaldataks või selle tegevus lõpetataks;

3.6 Volikogule ei ole esitatud vastavat sulgemise ega ümberkorraldamise eelnõu.

3.7 2023. aastal lisati volikogu poolt Põhja-Sakala valla arengukava tegevuskavasse punkt: „Suure-Jaani lasteaia Kõidama tegutsemiskoha kolimine Suure-Jaani lasteaeda, tegevuse aeg 2030+“ koos eeldusega „Vallamaja uue asukoha leidmine ja kolimine“.

3.8 2024. aastal muudeti volikogu poolt nimetatud punkti sõnastust järgmiselt „Suure-Jaani Lasteaia Kõidama rühmade ümberpaigutamine Olustvere Lasteaia laiendusse ja Suure-Jaani Lasteaeda“, tegevuse ajaraam toodi aastasse 2026. Samal ajal eemaldati arengukavast vallamaja kolimise punkt.

- 3.9 2023. aastal vallale esitatud arengukava muudatusettepanek viitas hoolekogu seisukohale ning volikogu aruteludes käsitleti ettepanekut hoolekogu tahtena, kuid hoolekogu protokollidest ei nähtu vastava otsuse arutamist ega tegemist.
- 3.10 Valla arengukava hariduse peatükis on sätestatud, et haridusvaldkonna arendamise aluseks on Põhja-Sakala valla hariduse arengukava 2020–2025 (edaspidi hariduse arengukava).
- 3.11 Hariduse arengukavas puudub viide Kõidama tegutsemiskoha sulgemisele ning rühmade ümberpaigutamise kohta.
- 3.12 Põhja-Sakala valla haridusvõrgu analüüsi (aprill 2025) (edaspidi haridusvõrgu analüüs) kohaselt Kõidama lasteaia majandamis- ja personalikulu lapse kohta on ligikaudu 14% madalam kui valla keskmine.
- 3.13 Haridusvõrgu analüüsi andmete kohaselt ei ole Suure-Jaani lasteaia Sipsik Kõidama (Traksik) tegutsemiskohas prognoositav alusharidusealiste laste arvu vähenemine aastaks 2040 suurem kui Põhja-Sakala vallas keskmiselt ega võrreldes mitme teise valla lasteaia teeninduspiirkonnaga; prognoositav muutus on samas suurusjärgus Suure-Jaani ja Olustvere lasteaedade teeninduspiirkondadega.
- 3.14 Haridusvõrgu analüüsis esitatud hinnanguline investeerimisvajadus 349 875 eurot ei põhine tehnilisel auditil ega konkreetsete tööde loetelul.
- 3.15 Haridusvõrgu analüüsis on märgitud, et Suure-Jaani Lasteaed Sipsik tegutseb juba analüüsi koostamise ajal ruumilise koormuse piiril ning uute rühmade vastuvõtt eeldaks täiendavaid investeeringuid või ruumilahenduste muutmist.
- 3.16 Vanemate ja lasteaia töötajate kaasamine Kõidama (Traksik) tegutsemiskoha võimaliku sulgemise või ümberpaigutamise küsimuses toimus pärast arengukava tegevuskavasse vastavate punktide lisamist, mitte enne nende kujunemist.
- 3.17 Revisjoni käigus selgus, et Suure-Jaani lasteaia Sipsik põhimääruse aluseks olnud seaduse kehtivuse lõppemise tõttu 01.09.2025 on lasteaia põhimäärus Riigi Teatajas märgitud kehtetuks. Vaatamata sellele ei ole vallavalitsus esitanud volikogule õigeaegselt põhimääruse ajakohastamise ega uue põhimääruse kehtestamise eelnõu, kuigi

alusharidusseadusest tulenevalt tuleb lasteaia tegevuskohad, struktuur ja tegevuse korraldus kehtestada kehtiva põhimääruse kaudu volikogu otsusega.

- 3.18 28.01.2026 korraldas volikogu revisjonikomisjon istungi, kuhu olid kutsutud lasteaia pidaja esindajana abivallavanem, Suure-Jaani lasteaia Sipsik direktor ning lasteaia hoolekogu liikmed.

IV. Revisjonikomisjoni hinnang

4.1 Volikogu pädevuse eiramine

- 4.1.1 Teenuse lõpetamise või ümberkorraldamise suund on kujunenud ilma volikogu otsuseta. Arengukava tegevuskava on poliitikadokument, mitte õiguslik alus alusharidusteenuse lõpetamiseks või ümberkorraldamiseks.

4.2 Menetlusnõuete rikkumine

- 4.2.1 Hoolekogu rolli on käsitletud eksitavalt;
- 4.2.2 lapsevanemaid ja töötajaid ei ole sisuliselt kaasatud enne poliitilise suuna kujunemist;
- 4.2.3 vallavalitsus ei ole esitanud volikogule õigeaegselt Suure-Jaani lasteaia Sipsik põhimääruse ajakohastamise eelnõu pärast selle aluseks olnud seaduse kehtivuse lõppemist, mis ei ole kooskõlas nõuetekohase halduspraktikaga.

4.3 Arengukavade vastuolu

- 4.3.1 Valla arengukava tegevuskava ei ole kooskõlas hariduse arengukavaga;
- 4.3.2 hariduse arengukava ei ole vastavalt muudetud.

4.4 Põhjendamatus ja analüüsi puudulikkus

- 4.4.1 Alternatiive ei ole võrreldud;
- 4.4.2 mõju lastele, peredele ja personalile ei ole eelnevalt hinnatud;
- 4.4.3 personali koondamist on käsitletud tagajärjena, mitte kaalutava mõjuna.

4.5 Õiguslik hinnang

- 4.5.1 Alusharidusseadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja lasteaia põhimäärusest tuleneb, et:
- 4.5.1.1 teenuse lõpetamise või ümberkorraldamise otsus kuulub volikogu pädevusse;
- 4.5.1.2 otsus peab olema vormistatud volikogu õigusaktina.

- 4.5.2 Arengukava tegevuskavasse punkti lisamine ei saa:
- 4.5.2.1 asendada volikogu otsust;
- 4.5.2.2 anda vallavalitsusele ega hallatavale asutusele õigust käsitleda teenuse lõppemist otsustatud asjaoluna.

V Kokkuvõte

5.1 Revisjonikomisjon leiab, et Suure-Jaani lasteaia Sipsik Kõidama tegutsemiskoha sulgemise või rühmade ümberpaigutamisega seotud tegevused ei ole olnud piisavalt:

- 5.1.1 **õiguslikult selged;**
- 5.1.2 **menetluslikult korrektsed, kuna sisuline kaasamine otsuse ettevalmistamise etapis puudus ning lapsevanemaid ja lasteaia töötajaid kaasati alles pärast tegevussuuniste kujunemist, ilma tegeliku võimaluseta mõjutada otsuse sisu;**
- 5.1.3 **analüütiliselt põhjendatud, arvestades, et otsustamiseks olulisi asjaolusid ei ole terviklikult välja selgitatud ega käsitletud uurimispõhimõttest lähtudes;**
- 5.1.4 **otstarbekuse vaates läbi kaalutud, kuna ei ole võrreldud alternatiivseid lahendusi ega hinnatud nende kulusid ja kasu;**
- 5.1.5 **mõjude osas hinnatud, eelkõige mõju lastele, peredele ja personalile;**
- 5.1.6 **läbipaistvalt ette valmistatud, arvestades kaasamise ja teavitamise ajastust ning otsuste kujunemise selgust;**
- kooskõlas kehtiva õiguskeskkonnaga ette valmistatud, arvestades, et lasteaia põhimääruse ajakohastamist ei ole pärast selle aluseks olnud seaduse kehtivuse lõppemist õigeaegselt volikogule esitatud.**

5.2 Revisjonikomisjon peab vajalikuks, et enne mistahes otsust teenuse lõpetamise või ümberkorraldamise kohta edasised sammud toimuksid:

- 5.2.1 **volikogu pädevust järgides ning volikogu otsustusõigust tunnustades;**
- 5.2.2 **kehtivas seaduses ettenähtud menetluste alusel, sealhulgas tagades nõuetekohase teavitamise ja kaasamise;**
- 5.2.3 **enne sisuliste ja pöördumatute otsuste tegemist põhjaliku, dokumenteeritud ja võrreldava mõjuanalüüsi põhjal;**
- 5.2.4 **arvestades alusharidusseadusest tulenevat lapse huvide esikohale seadmist;**
- 5.2.5 **kaasates sisuliselt lasteaia hoolekogu, lapsevanemaid ja töötajaid otsustusprotsessi varases etapis;**

5.2.6 tuginedes kehtivatele arengudokumentidele kooskõlas nende omavahelise loogika ja hierarhiaga.

Lisad:

Lisa1 Lapsevanema Pille-Riin Sepa 22.01.2026 avaldus menethuse alustamiseks

Lisa 2 Lasteaia hoolekogu esimehe ja lasteaia direktori ettepanek (27. juuli 2023)

Lisa 3 Lasteaia hoolekogu esimehe ja lasteaia direktori ettepaneku kaaskiri (28. juuli 2023)

Lisa4 Põhja-Sakala valla haridusvõrgu analüüs (aprill 2025)

Viited kasutatud dokumentidele:

Alusharidusseadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/109012025001>

Suure-Jaani lasteaia Sipsik põhimäärus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/409072022006>

Põhja-Sakala valla hariduse arengukava 2020–2025

https://www.pohja-sakala.ee/documents/17894261/18263132/PS+valla+hariduse+AK+2020-25_20102020.pdf/54f0e3e4-b1bc-49fc-9da6-bf28a160109e

Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030

Volikogu poolt vastu võetud 2023. aastal.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/404112023008>

Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030

Volikogu poolt vastu võetud 2024. aastal (muudetud redaktsioon).

<https://www.riigiteataja.ee/akt/411102024004>

Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030

Hetkel kehtiv redaktsioon.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/409102025002>

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus

Revisjonikomisjoni akt nr 1 „Suure-Jaani lasteaia Sipsik Kõidama (Traksik) tegutsemiskoha võimaliku sulgemise ja rühmade ümberpaigutamisega seotud tegevuste hindamine“ võeti vastu Põhja-Sakala Vallavolikogu revisjonikomisjoni koosolekul 28.01.2026.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Toobal

revisjonikomisjoni esimees